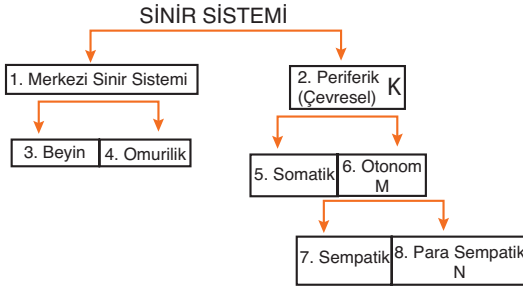

1. Bu çözüm kitapçığında 75 sorunun çözümü vardır.

1. Psikoloji, gözlemlenebilen ve ölçülebilen, insan ve hayvan davranışlarını inceleyen bir bilimdir. Psikoloji, (I) İnsanların çocuklukta yaşadığı stresin yetişkinliğe etkisi, (II) iş yerindeki samimi ilişkilerin, kuruma aidiyet ve verimliliğe etkisi, (III) yeni doğmuş kuzuların fiziksek temastan yoksun olması yetişkinlikteki tepkilerine etkisini incelemektedir.

CEVAP C

2. Aşağıdaki şekilde insana ait sinir sistemi şeması verilmiştir.

CEVAP B

3. Yükleme teorisi (Atıf kuramı), insanların olay ve davranışların sebeplerini açıklama işlemini gerçekleştirirken kullandıkları modellerle ilgilenen sosyal psikolojinin önemli bir teorisidir. Nedensel yüklemelerin kuramlaştırılması Fritz Heider (1920) ile başlar.

CEVAP D

4. Sosyal etki, bireyin düşüncelerinde, hislerinde, tutum ve davranışlarında, başka bir kişi veya grup ile girdiği etkileşim sonucu meydana gelen değişimdir (etkilenmedir). Bu sosyal etkileşim nedeniyle sosyal davranış ortaya çıkar.

Bundan dolayı A, B, D, E seçenekleri sosyal etkidir. C seçeneğinde belirtilen, ani bir fren sesinden irkilme reflektir. Sosyal etki yoktur.

CEVAP C

5. 6 yaşında okul öğrencisi olan Yusuf babasının desteği sayesinde yapabilirim diyerek odasına gitmiştir. Babası başarı duygusuna destek sağlamıştır. Soruda 3-6 yaş döneminde görülen girişimcilik duygusuna gidemeyiz çünkü buradaki bireyin bizlere okula gidiyor olduğu soru içerisinde verilmiştir. Aynı zamanda girişimcilikte birey sürekli sorular sorar ve cevaplarını almak ister. Bu sebeple 6-12 yaş döneminde görülen başarı duygusu doğru cevap olacaktır.

CEVAP A

6. Ergenlik döneminin sonunda büyüme ağırları görülür ifadesi yanlıştır çünkü son çocukluk döneminde fiziksel gelişim çok yavaş olduğu için bu dönemin sonunda vücut yavaş yavaş ergenlik sürecine hazırlanmaktadır bu sebeple son çocukluk döneminin sonu ve ergenlik döneminin başında büyüme ağırları gözlenir. Ergenliğe geç giren kızların özgüveni yüksek olur. Olgunlaşma kavramı toplumun bakış açısı sebebiyle kız ve erkekleri farklı etkilemektedir. Ergenlik döneminin başında fiziksel gelişim ve vücut organlarının aynı oranda büyümemesi vücut koordinasyonunu zorlaştırır ve sakarlık, acemilik gibi davranışların ortaya çıkmasına sebep olur. Vücuttaki genişlemeler ikincil cinsiyet özelliklerindedir. Cinsel bölge genişlemesi şeklinde bir açıklama yapılmış olsaydı cevabımız birincil cinsiyet özellikleri olmalıydı.

CEVAP A

7. Olumsuz pekiştirme, organizmanın hoşlanmadığı bir uyarıcının ortamdaki çıkarılmasıdır. Ortamdan organizmayı rahatsız eden, mutsuz eden uyarıcı çıkartılır. Organizma rahatlar ve davranış devam eder. Şiddetli dış ağrısından kurtulmak için Emel'in annesinin karışımını kullanması olumsuz pekiştirmeye örnektir.

CEVAP E

8. Öz-yeterlik, sosyal öğrenme kuramının temel kavramı olup kişinin kendinin farkında olmasıdır. Bireyin yapması gereken performans ile kendi kapasitesini karşılaştırıp duruma göre harekete geçmesidir. Bireyin karşılaşmış olduğu güçlüklerde nasıl başarılı olabileceğine ilişkin kendisi hakkındaki inancıdır. Kısaca, kişinin kendini bilmesi olarak tanımlanabilir.

Mert'in fizik dersinden korkması ve bu konuda başarısız olacağına dair düşünmesi onun "öz yeterlilik" algısıyla ilişkilidir. Mert'in fizik dersindeki başarısı artınca başarılı olacağını düşünmesi onun öz yeterlilik kapasitesinin de arttığını göstermektedir.

CEVAP B

9. Kaygı, bireyin yaşadığı en büyük heyecanlardan biridir. Kaygı gerek sınav zamanında gerek sosyal ilişkilerde gerekse yalnız kaldığımızda gibi farklı durumlarda ortaya çıkabilen bir heyecan durumudur.

Kaygı, üzüntü, sıkıntı, korku, başarısızlık korkusu, acizlik, sonucu bilememe ve yargılanma gibi birçok duyguyu içerebilir. Bazı psikologlara göre korku ile kaygı arasında bazı farklar olduğunu ileri sürmüşlerdir. Bunlar:

A) **Kaynak:** "Ben arıdan korkarım" örneğinde olduğu gibi, korkunun kaynağını biliriz, ancak kaygının kaynağı belirsizdir.

B) **Şiddet:** Korku kaygıdan daha şiddetlidir.

C) **Süre:** Korku daha kısa sürelidir, kaygı ise daha uzun sürelidir.

Bundan dolayı A seçeneği yanlıştır. Kaygının kaynağı belli değildir.

CEVAP A

10. Horney (1950) her insanın yaşama sağlıklı bir gelişim potansiyeli ile başladığını ancak sağlıklı gelişimlerini sürdürebilmek için diğer tüm canlılar gibi olumlu koşullara ihtiyaç duyduğunu belirtmiştir. Bu koşullar sıcak ve sevgi dolu ancak aşırı derecede müsaadeci olmayan bir sosyal çevreyi içermektedir. Çocukların içten sevgiye ve sağlıklı disipline ihtiyacı vardır. Böylesi koşullar onların güvenlik ve doyum duyguları yaşamalarını ve kendi gerçeklikleri ile tutarlı bir şekilde gelişmelerini sağlar. Ancak bu olumlu koşulların oluşmasını engelleyecek birçok olası olumsuz etki söz konusudur. Bunlar içinde en önemlisi ebeveynlerin çocuklarını sevme konusundaki beceriksizlikleri ya da isteksizlikleridir. Ebeveynler kendi nevroitik gereksinimleri nedeniyle çocuklarına karşı ihmalkar, aşırı korumacı, reddedici ya da şımartıcı bir tutum sergileyebilirler. Ebeveynler çocuğun güvenlik ve doyum ihtiyacını yeterince karşılamadığında çocuk ebeveynlerine karşı temel düşmanlık duyguları geliştirir. Ancak çocuklar bu düşmanlık duygularını nadiren açık bir biçimde ifade ederler. Çoğunlukla ebeveynlerine karşı geliştirdikleri bu düşmanlık duygularını bastırırlar. Ancak bu bastırılmış düşmanlık duyguları yoğun güvensizlik duygularına ve belirsiz bir endişe duygusuna yol açar. Horney bu durumu temel kaygı olarak adlandırmıştır. Horney temel kaygıyı 'potansiyel olarak düşmanca olduğu düşünülen bir dünyada hissedilen yalnızlık ve çaresizlik duyguları' olarak tanımlamaktadır. Daha açık bir ifadeyle temel kaygı aldatmaya, kötüye kullanmaya, saldırmaya, küçük düşürmeye ihanet etmeye ve haset etmeye hazır bir dış dünyada kendini küçük, önemsiz, çaresiz, terkedilmiş ve tehlikede hissetmektir.

CEVAP A

11. **Keyfi çıkarsama:** Herhangi bir durum, olay ve yaşantıda belirli bir ipucu somut bir kanıt olmaksızın ya da gerçekte tersi kanıtlar olmasına rağmen, kişinin belirli ve kesin bir kanıya varmasıdır. Nida Hanım'ın planladığı seyahat için yağmur yağacağını bilmesi üzerine, kendini şansız ve kısmetsiz olarak değerlendirmesi keyfi çıkarsamaya örnektir.

CEVAP D

12. Benliğin kendisine tehlikeli gördüğü bir durumu veya olguyu görmezden gelmesi yadsıma olarak adlandırılır. Çoğu kez karşılaşılan bir savunma mekanizmasıdır. Birey olguları yaşamamış, olayların içinde hiç yer almamış şeklinde davranarak kendi benliğine acı verebilecek gerçekleri yok sayması şeklinde görülür. Babası vefat eden çocuğa, "babam uzak bir yolculuğa gitti, gelecek" demek yadsımaya örnektir.

CEVAP A

13. EMDR, davranışçı kuramın kullandığı bir yöntemdir. Bu yöntemde danışman parmak ve göz hareketleriyle danışanın olumsuz yaşantılarına ilişkin yapılandırılarda bulunmaktadır. Diğer seçeneklerdeki kuramlarda EMDR kullanılmamaktadır.

CEVAP E

14. Gestalt terapi, insanların işlevlerini getirirken holistik bir özelliğe sahip olduğunu vurgulamaktadır.

- Eğer bir şey varsa bunun zıddı da olmalıdır. Karanlık aydınlığı, sağ solu doğurur.
- Kutuplar yaşamımızın bir parçasıdır, kendi psişemizin içinde her iki kutup da yer alır. Ancak biz bazen bu kutuplardan birini yaşamak istemeyiz. Bir kutup ne iyi ne de kötüdür. Kişinin ihtiyaçları ve çevresel koşullara göre belirlenir.
- Perls'e göre en belirgin kutup üst ben-alt bendir. (top dog under dog) Baskın olan üst ben, daha az farkında olunan alt bendir.
- Üst ben kişinin eleştirel, talepkar, kusur bulan tarafı;
- Alt ben pasif ve çaresiz olan taraf.

CEVAP C

15. Psikolojik danışma sürecinde amaç belirlemenin bazı avantajları bulunmaktadır. Birincisi, amaç belirleme, danışanların dikkatini ve eylemini odaklar ve danışmanlık ilişkisinde yön verir. İkincisi, amaç belirleme süreci danışanların enerjisini ve çabalarını harekete geçirir. Amaçlar belirlendikten sonra, danışanlar uyusuk kalmaktan ziyade kişisel amaçlara doğru hareket etmeye başlarlar. Üçüncü olarak, açık ve gerçekçi amaçları olan danışanlar bu amaçlara ulaşmak için gösterdikleri çabalarda ısrarcıdır. Belirsiz amaçları olan ya da hiç amaçları olmayan danışanlar kadar kolay pes etmezler. Son olarak, amaçların belirlenmesi, danışanları, bunları gerçekleştirmek için stratejiler aramaya motive eder.

B seçeneği yanlıştır, amaçlar, danışanları motive etmektedir.

CEVAP B

16. **Psikanalitik yaklaşımın teknikleri**; serbest çağrışım, yorumlama, direncin analizi, transferans, rüya analizidir.

Serbest Çağrışım: Temel bir tekniktir. Analist hiçbir sansür yapmaksızın hastanın zihnine gelen düşünceleri, ona acı ve ızdırıp verse bile durmaksızın söylemesini ister. Böylelikle gerçekte danışan kendi düşünce ve duygularını izleme olanağı bulur. Divan üzerine uzanmış hastanın serbest çağrışımları hiç kesilmeksizin dinlenir. Serbest çağrışım bilinçdışı istek, fantezi, çatışma ve güdülere bir kapı açılmasına yardımcı olur. Güçlü ve yoğun duygular açığa çıkar. Geçmişle bağlantısı anlaşılır. Analistin görevi bu materyalin içinden materyalleri çıkarmak, bilinçdışının kilitlerini araştırmaktır. Serbest çağrışımındaki sıralanım, analiste, danışanın olanlar arasında bağlantı kurma tarzını anlamasına olanak sağlar. Çağrışımındaki engellemeler, kesilmeler, anksiyete yaratan materyalin açığa çıkmasını engellemek içindir. Analist hastaya içgörü kazandırmak amacıyla bu materyalden yola çıkarak yorum yapar.

Erdem Bey, ailesi içerisinde yaşanan sorunlardan bahsetmek istemeyen öğrencisi ile görüşme yaparken, görüşme odasına öğrencinin ailesinden çeşitli kişileri anımsatacak nesnelere koyarak konuşmasını kolaylaştırmaya çalışması serbest çağrışımına örnektir.

CEVAP D

17. Varoluşçu yaklaşım, terapi sürecinde yaşam-ölüm, özgürlük, yaşamda anlam-anlamsızlık, yalnızlık, yabancılaşma, sevgi, kaygı gibi varoluşsal konulara odaklanılır.

Varoluşçu yaklaşıma göre insan özgürdür ve kendi yaşamını kendi oluşturur ve bu nedenle insan seçeneklerinden ve eylemlerinden kendileri sorumludur.

Varoluşçu yaklaşım yaşamda bir anlam arama sürecidir. İnsanın temel motivasyonu anlam arayışıdır. Varoluşçu yaklaşım insan olmanın ne demek olduğu anlayışı üzerine kurulmuştur.

CEVAP A

18. İstekleri ailesiyle çatışan Zeynep, psikolojik danışmandan yardım istemiştir.

A, C, D, E seçeneklerinde iletişim engeli bulunmaktadır. Bu seçeneklerde danışana empati kurulamamıştır. B seçeneğinde "ailen seni anlamadığı için üzgün-sün" duygu yansıtma ve empatiye örnektir, danışana anlaşılacağı hissi verir.

CEVAP B

19. İnsancıl yaklaşımda, psikolojik danışman, danışanı koşulsuz olarak kabul etmektedir ve saygı duymaktadır.

Olumlu saygı ve Kendine saygı ihtiyacı: Tüm insanların olumlu saygıyı hissetme ihtiyacı vardır ve bu ihtiyaçları onların benlik sistemi ile ilişkilidir. Bizler başkalarını sevmeye değer veririz ve kendi kendimize de olumlu saygı duyma ihtiyacını duyarız.

Sadık'ın kuzenine söylediklerinin, insancıl kuramın saygı ilkesine uygundur.

CEVAP A

20. **Yüzleştirme:** Psikolojik danışmanın danışana saygısını kaybetmeden empati kurarak, zamanlamayı iyi yaparak, kesin olmadan danışanın ideal benliğiyle gerçek benliği, sözleriyle davranışları arasındaki tutarsızlık ve çelişkileri ortaya koyma sürecine yüzleştirme denir. Yüzleştirme 3 açıdan yapılır:

- İdeal benlikle gerçek benlik arasındaki tutarsızlıkta
- Sözlerle davranışlar arasındaki tutarsızlıkta
- Danışanın kendini algılamasıyla, danışman tarafından algılanması arasındaki tutarsızlıkta.

Psikolojik danışmanın "Meslek seçiminde yaşamış olduğun pişmanlığın iş yaşamındaki problemlerinin temeli olduğunu söylemene rağmen bu durumdan kurtulabilmek için çaba sarf etmediğini söylüyorsun." demesi yüzleştirmeye örnektir. Yüzleştirme farkındalığı artırır.

CEVAP E

21. Danışanın kendini yalnız hissetmemesi, iç görü kazanması amacıyla, psikolojik danışmanın kendi yaşantı ve duygusuyla ilgili paylaşımda bulunmasına kendini açma denir.

Soruda belirtilen (I) açık uçlu soru,(II) asgari düzeyde teşvik,(III) Sempati,(IV) Kendini açma tepkileridir.

CEVAP A

22. İletişim engelleri;

1. Sıklıkla emir cümleleri kurmak
2. Gözdağı vererek konuşma biçimi
3. Sürekli öğüt verme, çözüm önerileri getirme
4. Sıklıkla yargılamak, eleştirmek
5. Çocuğu sürekli övmek.
6. Ad takmak, alay etmek
- 7.Sürekli soru sormak, sınamak, sorgulamak,uyarmak.

Seçil'in, Seda'ya söyledikleri uyarı niteliğindedir.

CEVAP B

23. Seda, "Gelişimim için kullandığım bazı ilaçların yan etkileri cildimin bozulmasına yol açtı. En yakın arkadaşım Seçil dahi bana "Yediğin yemeklere ve içtiğin ilaçlara dikkat etmezsen daha da çirkinleşirsin."dedi. Seçil'in böyle davranması özgüvenimi azaltıyor, bu yüzden de üzülüyorum demesi rahatsız olduğu bir konuyu kendini merkeze alarak, açık sözlü bir şekilde iletmesi, ben dili kapsamındadır.

CEVAP C

24. **Saydamlık:** Dürüstlük, içtenlik, doğruluk anlamına gelir. Psikolojik danışmanın danışma sürecinde saydam olması gerekir. Saydam olabilmesi için de kendini açma ve ilişkinin şimdi ve buradalığı önemlidir.

CEVAP D

25. **Erotomani türü:** Sanrının ana konusu, başka birinin o kişiyi aşırı sevdiği ise bu alttür kullanılır.

Büyüklik: Sanrının ana konusu, büyük (ancak anlaşılabilir) bir yeteneği ya da görüşü olduğuna ya da önemli bir buluş yaptığına inanma ise bu alttür kullanılır.

Kıskançlık türü: Sanrının ana konusu, eşinin ya da sevgilisinin kendisini aldattığı ise bu alttür kullanılır.

Kötülük görme (persekusyon) türü: Sanrının ana konusu, kişinin, güç duruma sokulmak için kendisine karşı birtakım tasarılar yapıldığı, aldatıldığı, gözetlendiği, izlendiği, zehirlendiği ya da kendisine ilaç verildiği, amaçlı olarak kötülendiği, usandırıldığı, bezdirildiği ya da uzun erimli amaçlarından alıkonduğu inancını kapsıyorsa bu alttür kullanılır.

Bedensel (somatik) tür: Sanrının ana konusu, bedensel işlevleri ya da duyumları kapsıyorsa bu alttür kullanılır.

Soruda Emirin yaşadığı büyüklük sanrısıdır.

CEVAP B

26. Her hareketli çocuklu hiperaktif değildir ancak bütün hiperaktif çocuklar çok hareketlidir. DEHB'li çocuklar hareketlerini kontrol edemediği için sosyal ilişkilerinde de sorun yaşarlar. Aile hayatında da problemlere neden olur ve kurallara uymakta zorlanırlar. Okulda da genelde başarısız olurlar ve bu duruma öğrenme güçlüğü de eşlik eder. Ders ve sınavlarda konsantre olmakta çok zorlanırlar. Uzun süre aynı yerde duramazlar.

E seçeneği yanlıştır. DEHB toplumda 4-12 yaşlar arasında kızların %4'ünde, erkeklerin % 10'unda, 13-18 yaşlarda ise bu oran kızlarda %2-3'e, erkeklerde %6-8'e düşmektedir. Erişkinlerde bu oranlar kadınlarda %2, erkeklerde ise % 5 kadardır.

CEVAP E

27. **Sınırdaki (Borderline) kişilik bozukluğu:** Kişilerarası ilişkilerde, benlik algısında ve duygulanımda tutarsızlık ve belirgin dürtüsellik ile giden yaygın bir örüntüdür. Aşağıdaki belirtilerden 5'inin (ya da daha çoğunun) görülmesi halidir:

1. Gerçek ya da imgesel bir ayrılıp gidilmeden (terk edilmeden) kaçınmak için çılgınca çaba gösterme (Not: Beşinci tanı ölçütü kapsamına giren intihar ya da kendine kıyım davranışını burada kapsamayın.)
2. Gözünde aşırı büyütme (göklere çıkarma) ve yerin dibine sokma uçları arasında gelip giden, tutarsız ve gergin kişilerarası ilişkiler örüntüsü.
3. Kimlik karmaşası: Belirgin ve sürekli, tutarsız bir benlik algısı ya da kendilik duygusu.
4. Kendine kötülüğü dokunabilecek en az 2 alanda dürtüsellik (Örneğin; para harcama, cinsellik, madde kötüye kullanımı, güvensiz araba kullanma, tıknırcasına yemek yeme). (Not: Beşinci tanı ölçütü kapsamına giren intihar ya da kendine kıyım davranışını burada kapsamayın.)

Atakan Beyin, çok çabuk hayal kırıklığına uğrayan, arkadaşları ve sevdikleri tarafından terk edilmemek için aşırı çaba gösteren, duygulanımda sıklıkla dengesizlik yaşaması, sınırdaki kişilik bozukluğuyla ilgilidir.

CEVAP D

28. Depresif çocuklar kendilerini üzüntülü hissettiklerini canlarının sıkıldığını söyleyebilirler. Ancak çocuklar yetişkinler kadar üzgün görünmeyebilirler. Depresyondaki çocuklar ve ergenler üzgünden çok huzursuz görünürler.

Ergenlik dönemi depresyonunun en güçlü tahmin unsurlarından birisi, depresyon tanısı konan bir ebeveynin olmasıdır. Depresyon geçiren bir ebeveynin çocuklarının, yaşamları boyunca depresyon geçirme ihtimali, sağlıklı ailelerin çocuklarına göre yaklaşık olarak 3 kat daha fazladır. E seçeneği yanlıştır.

CEVAP E

29. Kaygı (Anksiyete) Bozuklukları,
- Mutizm (Seçici Konuşmazlık)
 - Basit Fobi (Özgül, Spesifik Fobi)
 - Sosyal Fobi (Toplumsal Kaygı Bozukluğu)
 - Panik Bozukluğu
 - Agorafobi
 - Yaygın Kaygı Bozukluğu
 - Ayrılma Kaygısı Bozukluğudur.

CEVAP B

30. DSM V-TR Panik bozukluğun belirtileri;
- Çarpıntı, kalbin küt küt atması ya da kalp hızının artması
 - Terleme
 - Titreme ya da sarsılma
 - Soluğun daraldığı ya da boğuluyor gibi olma duyumu
 - Soluğun tıkanırdığı duyumu
 - Göğüs ağrısı ya da göğüste sıkışma
 - Bulantı ya da karın ağrısı
 - Baş dönmesi, ayakta duramama, sersemlik ya da bayılacak gibi olma duyumu
 - Titreme, üşüme, ürperme ya da ateş basması duyumu
 - Uyuşmalar (duyumsuzluk ya da karıncalanma duyumları)
 - Gerçekdışılık (gerçekdışı olma duyumu) ya da kendine yabancılaşma (kendinden kopma duyumu)

- Denetimini yitirme ya da "çıldırma" korkusu.
- Ölüm korkusu.

Seda'nın, zaman zaman nefes alamama durumu, soluğun daralması ya da boğuluyor gibi olması ve çarpıntı, kalbinin küt küt atması, panik bozukluğun belirtileri arasındadır.

CEVAP D

31. Yazı alanında öğrenme güçlüğü "disgrafi", okuma alanında öğrenme güçlüğü "disleksi", matematik becerilerde öğrenme güçlüğü "diskalkuli", sözel olmayan alanda öğrenme güçlüğü ise "dispraksi" olarak tanımlanmaktadır. Soruda Selin'in yaşadığı öğrenme güçlüğü, yazmayla ilgili olduğu için, disgrafidir.

CEVAP D

32. Özel gereksinimli öğrenciler için düzenlenecek eğitim ortamlarının da, olabildiğince normal gelişim gösteren yaşlılarıyla aynı ortam olmasına özen gösterilmesi gerekmektedir. En az kısıtlayıcı ortamdaki en çok kısıtlandırılmış ortama doğru bir seçenek sırasının izlenmesi, özel eğitim hizmetlerinin temel ilkelerindedir. Kaynaştırma uygulamaları, özel eğitime ihtiyacı olan bireyin yetersizliği olmayan akranları ile birlikte aynı sınıfta "tam zamanlı" olarak uygulanabileceği gibi, özel eğitim sınıflarında "yarı zamanlı" olarak da uygulanabilir. Böylelikle, özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin öncelikle yetersizliği olmayan akranlarının devam ettiği sınıf olmak üzere, özel eğitim sınıfı, gündüzlü özel eğitim okulu/kurumu, yatılı özel eğitim okulu/kurumu gibi en az kısıtlandırılmış ortamdaki en çok kısıtlandırılmış ortamda eğitimlerini sürdürmelerini sağlayacak şekilde yerleştirilmelerine dikkat edilir (Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği, Mad. 12).

Kaynaştırma kavramının temelinde özel gereksinimli öğrencilerin, (1) Ailedeki diğer kardeşleri ve akranlarıyla aynı okula gitmeleri, (2) aynı yaşta akranlarıyla aynı sınıfta bulunmaları, (3) öğrenciye ve/veya öğretmene gereksinim duydukları destek özel eğitim hizmetlerinin sağlanması yer almaktadır.

Kaynaştırma uygulamalarının başarılı olmasında, özel gereksinimli öğrencilere ve okul personeline gereksinim duydukları konularda destek özel eğitim hizmetlerinin verilmesi gerekmektedir.

CEVAP A

33. Özellik-kayıt çizelgeleri

Öğrencilerin çeşitli alanlardaki (liderlik, yaratıcılık, üstün yetenek, resim, özel eğitime muhtaç durumu) özelliklerinin gözlenerek bu özelliklerden hangilerinin öğrencide var olup olmadığını belirlemeye yarayan araçlardır. Bu teknikte yalnızca bir özelliğin bireyde olup olmadığı gözlenir ve kaydedilir. Kaydettikten sonra değerlendirme yapılarak, gözlenen niteliğin bireyde olup olmadığına dair bir yorum yapılabilir.

Gözlem listeleri çeşitli alanlara dair özelliklerin var olup olmadığı ile ilgilidir. Örneğin, öğrenci tek başına yemek yiyebiliyor mu?, Kalem kullanabiliyor mu?, Arkadaşları ile şakalaşabiliyor mu? Gibi bir çok özellik . Özellik kayıt çizelgesinde ise tek bir özellik vardır bunun var olup olmadığı kaydedilir. Yaratıcılık, resim, müzik vb.

CEVAP C**34. Psikolojik Testlerin Uygulanmasında Dikkat Edilmesi Gereken Kurallar**

1. PDR hizmetlerine başlamak için mutlaka bireyle test uygulamak gerekmez. Yani test teknikleri danışma sürecinin vazgeçilmez bir parçası değildir. Bu nedenle işlevsel olmadığı durumlarda testler uygulanmamalıdır.
2. Test sonuçları birey hakkında toplanan diğer bilgilerle bir arada kullanılmalıdır ve mümkünse amaca hizmet edecek birden çok test kullanılmalıdır.
3. Danışmanlar test kullanmak istediklerinde amaçlarının ne olduğunu açık ve seçik olarak belirlemelidir.
4. Amacı belli olmayan hiçbir test uygulanmamalı ve belirlenmiş amacı dışında da testler kullanılmamalıdır.
5. Her testin uygulanması, puanlanması ve sonuçların yorumlanması farklı düzeylerde bilgi, beceri ve mesleki hazırlık ister. Buna göre, her danışmanın kendi yeterlilik sınırını aşan testleri seçme, uygulama, puanlama ve yorumlama işinden kesinlikle kaçınılmalıdır.
 - Kişilik testleri hem uygulama hem de yorumlama aşamasında uzmanlık gerektirir.
 - İlgili ve yetenek testleri uygulama aşamasında uzmanlık gerektirmezken yorumlamada uzmanlık gerektirir.

- Tutum testleri ise sınıf rehber öğretmenlerince uygulanıp yorumlanabilir.
6. Bazı testleri kullanmak için ek eğitim alınması gerekmektedir.
 7. Kullanılmak için seçilen testler yeterli düzeyde geçerli, güvenilir ve kullanışlı olmalıdır.
 8. Testler, hazırlanışlarında saptanmış olan belirli ortam ve koşullar altında uygulanmalıdır.
 9. Testler, testlerin amaçları, sonuçları veya uygulamaları gibi konularda bireylere herhangi bir bilgi verirken, bu bilgilerin doğru olmasına ve yanlış anlamaya neden olmamasına özen gösterilmelidir.
 10. Test sonuçlarının nerede kullanılacağı ve kimlerle paylaşılacağı, uygulama öncesinde belirlenmelidir.
 11. Test sonuçları bireyi etiketlemek için kullanılmamalıdır.
 12. Test sonuçlarını paylaşırken danışman, danışanla ilgili kesin yargılardan kaçınılmalıdır.
 13. Testler uygulandığı kültüre uyarlanarak (standar dize edilerek) yapılmalıdır.
 14. Testler geliştirildiği yaş aralıklarına uygulanmalıdır.
 15. Uygulayıcılar, testler üzerinde herhangi bir ekleme, çıkarma veya değiştirme yapmamalıdır.
 16. Yayın hakkına sahip olan kişiden, yazılı izin almadan bir testin tamamı veya bir kısmı üzerinde bir değişiklik yapılmamalı; test yeniden basılmamalı; ticari amaçla kullanılmamalıdır.

CEVAP D

- 35. Otobiyografinin yorumlanmasında:** Otobiyografinin uzunluğu-kısalığı, anlatımdaki özen ve tutum (yazı düzeni), otobiyografinin genelindeki tutarsızlıklar, otobiyografideki genel izlenim (hava), otobiyografide yer verilmeyen önemli olaylar ve kişiler gibi faktörler dikkate alınmalıdır. Otobiyografi değerlendirilirken öğrencinin yazısının güzel ya da çirkin olması ile dil bilgisi kurallarına uygun olup olmadığı dikkate alınmaz.

CEVAP E

36. Tutum Ölçeği

Bireyin herhangi bir uyarıcıya ilişkin bakış açısı, eğilimi, yaklaşım tarzı ve düşünce biçimidir. Tutum içerisinde, duygu, düşünce ve davranış olmak üzere üç boyut barındırır.

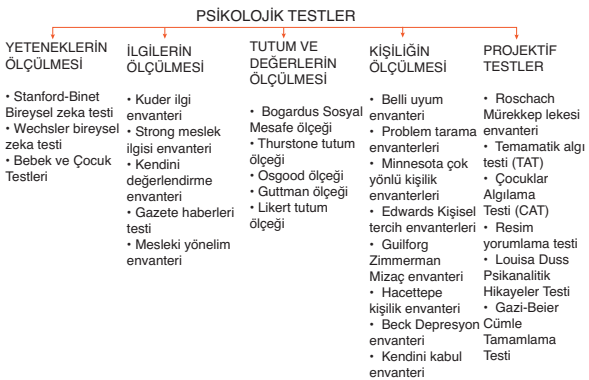
CEVAP C

37. Karşılıklı Çekenler (İkili Grup): Grup içinde sadece karşılıklı olarak birbirini seçen çiftlerdir.

Klikler (Alt gruplar): Büyük gruptan soyutlanarak kendi içlerinde birbirlerini seçerek en az 3 kişiden (4 kişi de olabilir) oluşan küçük gruplardır. Bunlar bir çete grubu gibi birbirlerine çok bağlıdırlar ve grubun bütünlüğünü bozabilirler

CEVAP C

38. Psikolojik testleri sınıflandırmasına göre E seçeneği yanlıştır. Hacettepe kişilik testidir.

CEVAP E

39. Bireysel ve grup testleri: Psikolojik testler uygulandığı kişi sayısına göre "bireysel" ve "grup" testleri olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Bireysel test uygulamasında testi uygulayan kişi uzmandır. Grup testleri ise aynı zamanda birden fazla kişiye uygulanabilir testlerdir. Personel alımı için gerçekleştirilen, üniversiteye girişte kullanılan testler grup testleri içerisinde değerlendirilmektedir.

Bireysel Testler: Test veren kişi ile test uygulanan kişi yüz yüzedir. Test uygulayan kişi soruyu doğrudan test uygulanan kişiye sorar ve aldığı cevapları kaydeder. St. Binet, Wechsler Bireysel Zeka Testleri gibi.

Grup Testleri: Kısa sürede birden fazla kişiye uygulanır, fakat daha önceden bir oturumda kaç kişiye uygulanacağı belirlenir. Ordu Alfa, Beta testleri, TKT(5-7), TKT(7-11), TKT(11-17) gibi.

Bundan dolayı A, C, D, E seçenekleri doğrudur. B seçeneği yanlıştır, grup testleri daha pratik ve ekonomiktir.

CEVAP B

40. Psikolojik danışmada amaçları süreç ve sonuç amaçları diye ikiye ayırmak mümkündür.

A) Süreç amaçları danışanın değişiminin sağlanması için gerekli terapötik koşullarla ilgilidir. Danışanın koşulsuz kabul, empati, saygı saygınlık gibi genel koşulları sağlaması süreç amaçlarıdır. Bu amaçlar her danışma ortamı için genel amaçlardır. Süreç amaçlarının sorumluluğu psikolojik danışmandadır, dolayısıyla bu amaçlara ulaşım psikolojik danışman tarafından sağlanır. Danışanla sorumluluğun paylaşımı beklenmez.

B) Sonuç amaçları danışandan danışana farklılık gösteren, her danışana özel amaçlardır. Bu amaçlar danışanın problemlerine ve danışmadan beklentilerine uyumlu amaçlardır. Amaç oluşturma katı bir süreç olmaktan ziyade esneklik. Amaç oluşturma danışan ile psikolojik danışmanın sorumluluğunda olan ortak amaçlardır.

Bundan dolayı (I) süreç, (II) sonuç, (III) süreç, (IV) sonuç amaçlarıdır.

CEVAP D

41. Ohlsen ve ark direncin belirtilerini şöyle sıralamıştır.
- Psikolojik danışmaya geç gelmek için özür bulma
 - Oturumları kaçırma
 - Sorunlar hakkında konuşmaktan kaçınma
 - Davranışsal amaçlar belirlememe-Yardım edip edilmeyeceğini sorgulama
 - Daha önceki yaşantılarla ilgili konuşma
 - Öğüt isteme
 - Başkaları hakkında konuşma
 - Gruptaki diğer üyeleri koruma
 - Seçici sessizlik
 - Grubun dışındaki insanlarla konuşma
 - Gruptaki görevini sorgulama.

Üye grupta yaşadıklarını, aile ve arkadaşlarına anlatıp, grubun dışındaki insanlarla konuştuğu için direnç yaşamaktadır.

CEVAP D

42. **Sınır koyma:** Belirli kuralları ve sınırları belirleyerek grupta bir çeşit yeniden yapılandırma sağlayan bir beceridir. Bazı zamanlar grupta sorumsuz davranışlar ortaya çıktığında bu davranışların diğer üyelere zarar verme, grup etkileşimini kitleme ve aynı zamanda üyelerin haklarına zarar verme ihtimali oluşur. Örneğin; çok konuşan üyeler olduğunda, lider belirli bir sınır koyarak daha az konuşan üyeleri paylaşımına ve etkileşime daha fazla katılmaları konusunda cesaretlendirir ve tüm üyelerin eşit şekilde yapabilmeleri için ortam yaratmış olur.

Üyeler gizlilik ilkesini bozma eğilimi gösterdiğinde lider kuralları hatırlatarak üyelerin uygun olmayan davranışlarını sınırlama yoluna gidebilir.

CEVAP B

43. Profesyonel olarak psikolojik yardım ilişkilerinde çalışan (psikiyatr, psikolog, psikolojik danışman, psikoterapist) uzmanlarının zaman zaman ihtiyaç duydukları gözetim altında eğitim ve geri bildirim teknikleri sırasıyla 3 gruba ayrılır;
- Süpervizyon (gözetim altında öğrenme)
 - İntervizyon (akran süpervizyonu)
 - Ototvizyon (kendi kendine gözleme)

Soruda belirtilen, lider duygusal yakınlık hissetmesi ve benzer durumlarla karşılaşmaması için süpervizyon alması gerekmektedir.

Süpervizyon, deneyimli olan bir bireyin, kendisinden daha az deneyimli olan bireye, onun terpötik durumlarla başa çıkmada yeterliliğini ve becerilerini geliştirecek bir şekilde, bilgi ve deneyim kazanmasında yardımcı olmasıdır.

CEVAP B

44. Otoriter lider, grup üyelerinin yönlendirilmeye, liderin rehberliğine, direktiflerine, doğrularına ve planlamalarına ihtiyacı olduğunu varsaymaktadır. Otoriter liderlik anlayışına sahip lider, kendisini grup içinde çok az açar ve genel olarak grubun sorumluluğunu bütünüyle üstlenir.

Demokratik liderler, grupla ilgili daha az sorumluluk alırlar ve grup sürecini yönlendirmede üyelerin belli bir düzeyde bilgiye sahip olduklarını, süreci şekillendirmede belli yeterlilikleri olduğunu varsayarlar. Bu liderlik tarzını benimsemiş lider ile grup üyeleri arasında işbirliğine dayalı bir anlayış söz konusudur. Sorumluluk üyeler ile lider arasında paylaşılır.

Aşırı serbest bırakan lider, grubun işleyişiyle, amaçların belirlenmesiyle, kuralların oluşturulmasıyla ve kuralları gelişmek için doğru yolun bulunmasıyla ilgili tüm sorumluluğu gruba bırakır. Lider herhangi bir grup üyesi veya bir gözlemci konumundadır

Soruda bahsedilen, serbest liderlik tarzıdır, buna uygun düşen kendi kendine yardım grubudur.

CEVAP C

45. Grup planı;

1. **Amaç:** Grup lideri kuracağı grubun amacının ne olacağını saptamalıdır.
2. **Grubun Biçimi:** Grup kapalı mı, açık mı olacağı, birey merkezli mi, grup merkezli mi olacağı belirlenmelidir.
3. **Grubun Oluşturulması:** A- Cinsiyet: Grup üyelerinin cinsiyet açısından homojen mi, heterojen mi olacağına karar verilmelidir. B- Yaş: Yaşlar homojen mi, heterojen mi olacağına karar verilmesi. C- Sosyo-Ekonomik Düzey: Sosyo-ekonomik düzey açısından homojen ve heterojenliğin kararı. D- Kişilik Özellikleri: Hangi kişilik özelliklerine sahip bireylerden oluşacağı grubun. E- Üye Sayısı: Gruba kaç kişi alınacağı, bunların kaç kadını kaçınının erkek olacağı
4. **Grubun Örgütlenmesi:** A- Toplantı Yeri-B- Toplantı Saati -C- Toplantı Günü-D- Toplantı Süresi
E- Grubun Kuralları: a-Genel Kurallar: Gizlilik ilkesine uyulmalı-Gönüllülük ilkesine uyulmalı-Gözle iletişim kurulmalı-Her üye kendi adına konuşmalı-Her üye birbirine saygı göstermeli-Üyeler birbirine hitap ederken sen demeli
b- Özel Kurallar: Grup üyelerinin ilk oturumda koydukları kurallardır. Örneğin grupta sigara içmemek, cep telefonunu kapalı tutmak gibi.
F- Grupta Liderlik Biçimi: Demokratik mi, otoriter bir liderlik mi olacağına karar verilmesi.
5. **Grubun Değerlendirilmesi:** Grubun değerlendirilmesinin her oturum sonrası mı, sadece liderce mi yoksa grup üyelerince mi yoksa sadece son oturumda mı yapılacağına karar verilmesi.

Gruptaki üyelerin fiziksel özellikleri dikkate alınmaz.

CEVAP A

46. Sempatik Dinleme: Danışanların terapiye gelme sebepleri içlerinde buldukları zor durumlardır. Bu da terapistleri onlara karşı anlayışlı olmaya ve sempati duymaya iter. Ancak terapide bu o kadar da yararlı bir duygu değildir. Şöyle ki bir kişiye sempati duyulduğunda o kişinin yaşadıklarına objektif bakmak zorlaşır. Öykünün tamamı bilinmeden taraf tutulur ve danışanın kendine acıması pekiştirilir. Bu da çözüm üretme kısmına geçişi zorlaştırır.

Danışmanın “ Üniversite okuyan birine bu denli baskı yapılmasına açıkça bende sınırlendim.” demesi sempatik dinlemeye örnektir. Taraf tutulmuştur.

CEVAP D

47. 1. **Uyanış ve Farkında Olma (5-12 Yaş):** Çocuk bu dönemde çevresinde bulunan yetişkinlerin bir meslek sahibi olduğu ve kendisinin de bir meslek edinmesi gerektiği konusunda farkındalık geliştirir. Bu dönemde çocukta meslek seçiminde kendi ilgileri ön plandadır. Özdeşime dayalı mesleki seçimler yapar.
2. **Meslekleri Keşfetme ve Araştırma (12-15 Yaş):** Bu dönemde çocuklar çok fazla detaya girmeseler de meslekleri ve özelliklerini incelerler.
3. **Karar Verme (15-18 Yaş):** Birey, kendi özellikleri ile meslekleri gerçekçi şekilde analiz ederek kendisine uygun bir mesleği tercih eder. Bu dönemde öğrencinin özdeşime dayalı meslek seçmesi beklenmez. Kendi yetenek ilgi ve kişilik özellikleriyle örtüşen bir meslek seçimi yapılmalıdır.
4. **Hazırlık Aşaması (18-23 Yaş):** Bu dönemde birey, tercih ettiği meslekle ilgili eğitim sürecine girer.
5. **İşe Yerleşme (23 Yaş ve Sonrası):** Mesleki gelişim süreci içindeki bu son aşamada birey artık eğitimini aldığı mesleği icra etmeye başlar.

Eray, lise öğrencisi olması ve meslek seçimi için aradığı mesleği bulmasıyla karar verme dönemindedir.

CEVAP C

48. Meslek ile ilgili bilinmesi gereken bilgiler: Birey kendini ne kadar iyi tanırsa tanısın, meslekler hakkında doğru ve yeterli bilgiye sahip değilse uygun bir mesleki seçim yapamaz. Bir meslek nasıl incelenir? Bir meslek hakkında ne yönlerden bilgi toplamalıyız? Bu sorular aşağıdaki şekilde listelenebilir.

1. Mesleğin gerektirdiği faaliyetler, yapılan işin özellikleri. İşte gereken sorumluluklar, görevler, güçlükler nelerdir? Bu meslek ne gibi etkinlikleri kapsamaktadır? Sorusunu cevaplayacak ve işin esas yapısını ortaya koyacak bilgiler.
2. Çalışma ortamı ve koşulları? İş nasıl bir ortamda yürütülüyor. Bu ortamda neler kullanılıyor, kimlerle ilişkiye giriliyor? Günlük, haftalık çalışma saatleri, çalışma koşullarının güç olup olmadığı.
3. Bu meslekte çalışanlarda aranan nitelikler yaş, cinsiyet, boy, ağırlık, duyu organlarının hassaslığı gibi nitelikler yönünden bir sınırlama ya da tercih durumu var mı? İş ne gibi yetenekler gerektiriyor (genel ve özel yetenekler açısından). Bunun yanında yabancı dil bilme, bilgisayar kullanma vb. yeterlilikler gerektiriyor mu?
4. Mesleğe hazırlanma ve giriş nasıl olmaktadır? Meslek nasıl bir eğitim gerektiriyor? Eğitimi veren kurumlar, süresi, bu okullara giriş koşulları, okuldan sonra staj-uygulama gerekip gerekmediği... İşe giriş sınavla mı, koşulları nasıl?
5. Meslekte ilerleme ve kazanç durumu vb. Mesleğin başlangıçtaki kazanç ve statüsü nasıldır? Bu statü ve gelir nelere bağlı olarak ve nasıl artmaktadır? Meslek ömür boyu sürecek nitelikte midir, emeklilik koşulları nasıldır?

Bundan dolayı A, B, C, D seçenekleri doğrudur. Mesleğin toplumsal cinsiyet rolleriyle bağlantısına mesleki rehberlikte dikkate alınmamalıdır.

CEVAP E

49. Özellik-faktör kuramında mesleki danışma süreci, genel olarak öncelikle danışanın hangi kategoriye girdiğinin belirlenip ona uygun bir eylem planı geliştirme olarak tanımlanır. Bu süreç 6 aşama içerir:

1. **Analiz Etme-Çözümleme (Analysis):** Danışan hakkında gerekli bilgi toplamak için görüşmeler yapılır. Ayrıca çeşitli ölçekler/testler uygulanarak danışanın yetenekleri, ilgileri, güdüleri, fiziksel sağlık, duygusal dengesi, ailesel geçmişi, bilgi düzeyi, eğitimsel geçmişi ve diğer bilgiler çeşitli kaynaklardan toplanarak bir araya getirilir.
2. **Sentez-Bütünleştirme (Synthesis):** Danışana ilişkin bir öngörü geliştirebilmek için toplanan verilerin bütünleştirildiği, düzenleme yoluyla bireyin özgün örüntüsünün ortaya koyulduğu aşamadır.
3. **Tanı-Teşhis (Diagnosis):** Bu aşama, somut veriler ve klinik tahminlere dayanarak, danışanın meslek seçimi problemini etkileyen etmenlere ilişkin verilerin eleştirel bir değerlendirmesinin yapıldığı aşamadır.
4. **Tahmin-Öngörü (Prognosis):** Danışana ilişkin verilerin değerlendirilmesine bağlı olarak problemin nasıl gelişeceğine yönelik bir öngörünün oluşturulduğu aşamadır. Üçüncü aşama ile birlikte gelişen bir aşama olarak düşünülebilir. Bu aşama, danışanın problemine alternatif çözümlerin ortaya konmasını da içerir. Danışanın seçenekleri görmesi sağlanır.
5. **Danışma Sağlama (Counseling):** Danışma yardımı, danışana şimdi ve gelecekte problemini çözebilmesinde kişisel ve dış kaynakların harekete geçirilmesi ve organize edilmesini içerir. Danışman, bireyin eğitsel veya mesleki seçimlerinde olumlu ve olumsuz yönleri (avantaj ve dezavantajları) ortaya koymaya yardımcı olur. Seçim sürecini güçleştiren ya da kolaylaştıran etmenleri gösterir. Tüm bu yönleri değerlendirerek uygun seçimi gösterir ve bunun nedenlerini açıklar.
6. **İzleme (Follow-up):** Danışma sürecinin sonucunu ve etkinliğini izleyip değerlendirme aşamasıdır. Danışanda benzer sorunlar yaşadığında yardım sağlanır.

Psikolojik danışmanın Eren'le ilgili kişisel bilgileri toplaması analiz (çözümleme) aşamasıyla ilgilidir.

CEVAP A

50. Super'ın Erkekler İçin Kariyer Örüntüsü

- İstikrarlı Kariyer Örüntüsü:** Bireyin yaşamında geçici işler ya çok az yer alır ya da hiç yer almaz. Kariyere erken başlayıp emekli olana kadar aynı işlere devam edilir. Profesyonel ve yönetsel beceri gerektirir.
- Geleneksel Kariyer Örüntüsü:** Kişi deneyimlerinin ardından kendisini en memnun eden kariyeri seçerek istikrarlı kariyer örüntüsüne sahip olur. Yönetsel beceri gerektirir.
- Durağan Olmayan Kariyer Örüntüsü:** Birey çok sayıda ve kısa süreli işlerde çalışmaya devam eder. Bu grupta sanat dalları ile ilgili uğraşlar bulunur.
- Çoklu Deneme Kariyer Örüntüsü:** Kişinin iş yaşamında sürekli değişiklik görülür. Birey hiçbir işte uzun süre devam edemez .

Kırkyedi yaşında olan Ferhat Bey, uzun süren iş yaşamında bir çok deneyim yaşamış fakat daha sonra kendini en memnun eden kariyeri seçmiş ve bankada yönetici olarak devam etmesi geleneksel kariyer örüntüsüyle ilgilidir.

CEVAP B

- Gottfredson'un kuramı, meslek tercihi kuramı, karar verme süreci, cinsiyet, zeka, sosyo-ekonomik düzey gibi bireysel faktörleri ve bireylerin amaçlarını gerçekleştirmek için kullandıkları stratejiler gibi unsurları bir bütünlük içinde ele almakta ve sentezlemektedir. Kariyer süreci yedi merkezî kavram üzerine inşa edilmiştir. Bu kavramlar; benlik, meslek algısı, mesleklerin bilişsel haritası, meslek tercihi, meslek eğitime ve mesleklere girebilirlik, meslek seçimi ve ulaşılabilir seçim bölgesidir.

CEVAP C

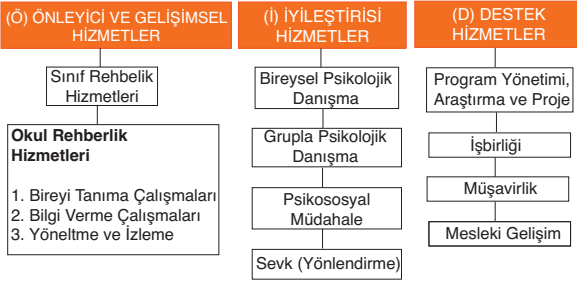
52. İş/Meslek Yapısı ve Meslek Sahibi Olma Anlayışındaki Değişimler

Eski Paradigmalar	Yeni Paradigmalar
Bir meslekte bir ömür	Yaşam sürecinde 3-7 iş/alan/meslek değiştirme
Tek bir işe odaklanma	Aynı anda birkaç işi yürütme
Adanmışlık ve özdeşleşme	Daha uygun seçenekler araştırma
Dikey hiyerarşiye dayalı ilerleme, statükoculuk	Performansa dayalı ilerleme
Sınırlı bir alanda/derinliğine uzmanlaşma	Pek çok alana aktarılabilir beceriler ve meta yeterlilik geliştirme
Belirlenmiş rol ve görev tanımları	Dinamik, değişen rol ve görevler
İyi bir eğitim-iyi bir meslek-iyi bir şirket garantisi	Doğrusal olmama, yordanamazlık, pozitif belirsizlik
Diplama-unvan-statü dengesi	Yaşam boyu eğitim,sürekli gelişim,değişim uyum
"Devlet Kapısı" güvencesi	Güvencenin az olduğu bir iş ortamına uyum sağlama
Var olanı sürdürme, belli kalıplara dayalı tutarlılık	Girişimci,yenilikçi,yaratıcı olmaya prim verme
Sabit iş yeri	Bulduğum yer,iş yeri yerimdir
Düzenli çalışma saatleri	İş'in gerektirdiği esnek zamanlama
İş'i bütünsel ve statik bir yapı içinde ele alma	Proje bazında/modüler iş yapısı
Nitelikli tek bireye odaklanma	Uyumlu ekip çalışmasına odaklanma

B seçeneği yanlıştır.

CEVAP B

53. Rehberlik hizmetleri sunum sistemi, Milli Eğitim bakanlığının bünyesinde verilen rehberlik hizmetlerinin çerçevesini oluşturmaktadır. Kapsamlı gelişimsel rehberlik modeli kapsamında oluşturulmuştur. Sunum sistemine göre eğitim kurumlarında rehberlik hizmetleri üç kategoride verilmektedir: Önleyici ve gelişimsel hizmetler, iyileştirici hizmetler ve destek hizmetler
- Buna göre A, B, C, D seçenekleri destek hizmetleri boyutunda, E seçeneği ise (bildirim yükümlülüğü) iyileştirici hizmetler kategorisindedir.

CEVAP E

54. Geleneksel model sanayi toplumunun ihtiyaç duyduğu "nitelikli iş gücünü" karşılamaya destek olmak amacıyla eğitim sisteminin içinde yer almaktadır. Ayrıca 1. ve 2. Dünya Savaşı sonrasında psikolojik desteği gerektiren depresyon, boşanmaların artması, toplumsal sorunlar, lise öğrencilerinde sorunlu davranışlar gibi olaylar geleneksel rehberlik modelinin oluşumunda etkili olmuştur. Geleneksel model daha çok kriz ve sorun odaklı ve tedavi edici bir yaklaşımla çalışmaktadır.

Psikolojik danışmanın görevlerine odaklanan geleneksel yaklaşımda gerekli hallerde(kriz,sorun) vb. öğrenciyeye bireysel hizmetler sunulur, çeşitli test yada test dışı tekniklerle öğrenciler hakkında bilgiler toplanır,bu bilgiler öğrenci dosyalarına kaydedilir, öğrencilerin ihtiyaç duyduğu bilgiler değişik yollarla öğrenciyeye iletilir, yöneticilere, öğretmenlere ve velilere müşavirlik hizmeti sunulur.

CEVAP A

55. Parsons kuramına göre, iyi bir mesleki rehberlik faaliyetinin üç aşaması;
1. Bireyi tanıma
 2. Meslekleri tanıma
 3. Bireyin kendine uygun mesleğe yöneltilme hizmeti kapsamlı Psikolojik danışma ve rehberlik programının, bireysel planlama hizmetine benzetilebilir. Bireysel Planlama (Bilgi verme, Bireyi tanıma, Yöneltilme, İzleme ve değerlendirme) çalışmalarını kapsamaktadır.

CEVAP A

56. **Süreksiz (geçişsiz) Değişkenler:** Bu değişkenler ortak özelliklerine göre gruplanabilen, kendi içinde bölünmeye elverişli olmayan değişkenlerdir. Bir özelliğe göre birey ya da nesne ancak bir grupta yer alabilir. Kategorik değişkenlerdir.

Örnek: Cinsiyet: Kadın, Erkek -Bebek bezi çeşitleri -Eğitim durumu: ilkokul, lise, üniversite -Din-Siyasi Parti

Sürekli (geçişli) değişkenler: Bir değişken alt ve üst sınırları arasında herhangi bir değer alabilme olasılığına sahip ise, kesirli olarak ifade edilebiliyorsa bu değişkene sürekli değişken denir. Örnek: Yaş, Aylık maaş, Tutum, Boy

CEVAP D

57. Betimsel araştırmalar, varolan durumu belirlemeye yönelik yapılan araştırmalardır. Bu araştırmalarda ele alınan durumlar ayrıntılı biçimde incelenir, araştırılır. Durumun daha önceki durum ve olaylarla ilişkisi incelenir. Tarama (survey) betimsel araştırmalarda kullanılan yaygın bir yöntemdir. Bu yüzden betimsel araştırmalar tarama (survey) araştırmalar olarak da adlandırılır. Durumu olduğu gibi ortaya koymaya betimsel (tarama) araştırma denir. Örneğin bir eğitim kurumunun daha iyi hizmet verebilmesi için öğrencilerin görüşlerine başvurulan araştırmalar betimsel araştırmalardır. Tarama araştırmalarında durum ve olaylarla ilgili nicel bilgiler edinmek için anket ve görüşme tekniği kullanılır. Tarama araştırmaları verilerin toplanmasına göre ikiye ayrılır.

Kesitsel Tarama; geniş grumlarda, grubun tamamına ulaşılamayan durumlarda evren içinden farklı gruplar belirlenerek tek seferde bilgi toplamaktır. Boylamsal Tarama; aynı örneklem grubundan farklı zamanlarda tekrarlanarak bilgi toplanır.

Tarihsel Araştırmalar: Geçmişte meydana gelmiş olayların çok boyutlu incelenmesi, dönemin belgelerinin gözden geçirilmesi ya da o dönemde yaşamış kişilerden bilgi almaya dayalı araştırmalardır. Örneğin 2000-2010 yılları arasında üniversitelerin toplumsal değişime etkileri nelerdir? araştırma sorusu tarihsel araştırma ile incelenebilir.

Etnografik Araştırmalar: Gruplar arası kültürel ilişkileri betimlemek, bireylerin davranışlarının kültürel yönlerini incelemek amacıyla kullanılır.

Deneysel Araştırmalar: Araştırmacının kontrolü altında değişkenler arasındaki neden-sonuç ilişkilerinin belirlendiği araştırmalardır. Bu araştırmalar neden-sonuç ilişkisini nicel ve somut olarak aktarır. Deneysel araştırmalar bağımsız değişkenin bağımlı değişken üzerindeki etkisini doğrudan gösterdiği gibi değişkenler arası ilişkiye yönelik hipotezler test eder. Deneysel araştırmada araştırmacı bağımsız değişkeni kontrol altında tutabilir. Bu durum deneysel araştırmayı diğer araştırmalardan ayıran en önemli özelliktir. Değişkenlerden bir ya da birkaçının değerlerinin araştırmacının kontrolünde olduğu araştırmalardır.

İlişkisel (Korelasyonel) Araştırmalar: İki yada daha fazla değişken arasındaki ilişkiyi analiz etmek için kullanılır. Örneğin 11. sınıf öğrencilerinin akademik başarıları ile sınav kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin araştırılması.

CEVAP A

58. Psikolojik danışma hizmeti veren profesyonelin danışanı ile duygusal ilişki kuramayacağı Amerika'da da Türkiye'de de geçerlidir. Bunu belirleyen etik ilkelerdir. Bu durum etik değildir fakat yasaldır.

Ayrıca Türk Psikolojik danışma ve rehberlik derneğine göre; Psikolojik danışmanlar, danışanları ile duygusal ve cinsel ilişkilere girmezler. Duygusal - cinsel olarak sözel/sözel olmayan davranışlara bulunmazlar. Öğrencileri, danışanları, yardımcıları, araştırmaya katılanlar gibi kendi sorumluluğu altında olan/çalışan kişilerle duygusal- cinsel ilişkiye girmezler.

CEVAP C

59. Son etik kodlarda getirilen bazı değişiklikler ve yenilikler (Aca-2014);

- Sosyal medyada danışman ile danışanın arkadaş olması etik olmayan bir durumdur. (ASCA 2016: Etik kodları, okul psikolojik danışmanlarının öğrencilerle, velilerle ve okul personeliyle iltişimlerinde sosyal ağ uygulamalarının (Watsapp) gibi kullanımı etik kabul edilmemektedir.
- Psikolojik danışman ile danışan arasında değer çatışması olduğunda yapılan yönlendirmelerde kısıtlama getirilmiştir.
- Hiv ve benzeri hastalık taşıdığı ve başkalarına bulaştırma riski olduğu bilinen danışanlar söz konusu olduğunda gizliliğin dışına çıkılması etik kabul edilmemektedir.
- Kültürel duyarlılık ve çeşitliliğin önemi üzerinde durulmuştur.
- Danışan randevuları gizli bilgi olarak kabul edilmiştir.
- Etik ikileme düşüldüğünde çözüm üretirken, bir etik karar alma modeliyle hareket edilmesi gerektiği vurgulanmıştır, değişik karar alma modellerinden bir sınırlamaya gidilmemiştir.

Bir önceki eti kodlarda yapılan (ACA,2005) kültürel duyarlılık vurgusu, danışanın vefatı halinde gizliliğin sürdürülmesi, ölçme ve değerlendirmede daha hümanist kavramların kullanılması, çift yönlü ilişkilerde potansiyel yararı olan ilişkiler tanımına yer verilmesi, eski danışanlarla duygusal ve cinsel ilişkiler konusunda son profesyonel iletişimin üzerinden geçen sürenin 2 yıldan 5 yıla çıkarılması,gizlilikte istisnalar konusundaki açık ve yakın zarar tanımının ciddi ve öngörülebilir zarara dönüştürülmesi gibi değişiklikler, en son kodlarda da varlığını korumaktadır.

E seçeneğinde belirtilen "Danışanla duygusal ilişkiler konusunda son profesyonel iletişimin üzerinden geçen sürenin iki yıldan beş yıla çıkarılması" ACA 2005 etik kodlarında da vardı 2014 kodlarında da varlığını korumuştur.

CEVAP E

60. **Sınır ihlali:** Psikolojik danışmanların uygunsuz ve danışanı istismar edecek, ona zarar verecek biçimde profesyonel sınırların dışına çıkması.

Sınır aşımı: Kabul edilen genel uygulamaların dışına çıkılmasıyla beraber, danışana potansiyel yarar getirebilecek, iyi yapılandırılmış danışma planlarının da bir parçası olabilecek ve danışmadaki etkililiğini arttıracak uygulamaları içermektedir. Bu bağlamda, "girişkenlik eğitimi verilen danışanla, beceri gelişimini yerinde gözlemleyebilmek amacıyla okul kantininde oturmak" danışma için yararlı, danışma planına dahil olabilecek ve danışma etkisini arttıracak tarzda bir etkileşim olarak görülmektedir. Sınır aşımıdır.

CEVAP D

61. **Kaynaştırma Eğitiminin İlkeleri**

- Eğitim her tür engelli insanın temel hakkıdır.
- Kaynaştırma eğitimi özel ve genel eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır.
- Engel türü ve derecesine bakılmaksızın her insan bu hizmetlerden yararlandırılmalıdır.
- Kaynaştırma eğitime erken başlamak esastır.
- Kaynaştırma eğitiminde bireysel ayrılıklar esas alınmalıdır.
- Kaynaştırma eğitimi normal insanlar ve doğal ortamlar içinde verilmelidir.
- Kaynaştırma eğitiminde okul-aile ve çevre işbirliği esastır.
- Kaynaştırma eğitiminde duyu kalıntısından yararlanmak esastır.
- Kaynaştırma eğitiminde engelli çocuğun engel ve özellikleri ne olursa olsun onu olduğu gibi kabul etmek esastır.
- Kaynaştırma eğitimi istek, sabır ve ek gayreti gerektirmektedir.
- Kaynaştırma eğitimi, bireyi insanı toplumun bir parçası haline getirmeyi amaçlar. → sınıfın değil toplumun bir parçası

CEVAP C

62. • Emir vermek, yönlendirmek
- Uyarmak, tehdit etmek, gözdağı vermek
 - Ahlak dersi vermek
 - Yargılamak, eleştirmek, suçlamak
 - Ad takmak, alay etmek, utandırmak
 - Öğüt vermek, çözüm getirmek, fikir vermek
 - İncelemek, araştırmak, soruşturmak
 - Mantık yoluyla inandırmak, tartışmak
 - Yorumlamak, analiz etmek, teşhis etmek
 - Güven vermek, desteklemek, duygularını paylaşmak(aldırma düzelir, zamanla yerine oturur → anlaşılmıyor hissi verebilir)
 - Övme, aynı düşüncede olmak(çok haklısın, senin gibi düşünüyorum → içtenlikten uzak olduğunu gösterir)
 - Konuyu değiştirmek, oyalamak, şakacı davranmak

Etkin dinleme iletişim becerilerimizden biridir ve karşındaki bireyi her yönüyle anlayıp, dinleyip empati becerisiyle de destekleyen bir dinleme türüdür.

CEVAP E

63. 12. Sınıf öğrencileri için sınav kaygısı ve buna yönelik olarak gevşeme, nefes, kas egzersizleri ile ilgili bir seminer düzenlenmesi problem alanına göre rehberlik türlerinden eğitsel rehberlik yani akademik rehberliktir.

12. Sınıf öğrencilerin velilerine yönelik olarak da sınav kaygısı ile baş etme çalışmalarını düzenlemek ve süreçte ailelerin desteğine de ihtiyaç duyduklarını hissettirmek rehberlik hizmetlerinden çevre ve veli ilişkileri hizmetinde karşımıza çıkar.

Bu başlıkta cevabın müşavirlik olmamasının sebebi ortaya çıkmış olan üst düzey bir sorunun olmamasıdır aynı zamanda veli ilişkilerinde rehberlik hizmetlerine katkı olsun diye veli desteğini isteme vardır.

CEVAP D

64. Mucize soru çözüm odaklı yaklaşım tekniklerinden biridir ve paragrafta öğretmenin bu yaklaşım ışığında ilerleyeceği belirtilmiştir. Mucize soru tekniğinde sorunun çözüldüğü anda yaşamında ne tür değişiklikler olacağı danışana fark ettirilir.

CEVAP E

65. Açık uçlu sorular basitçe, evet ya da hayır olarak cevaplanamayan, şıkları bulunmayan ucu açık soru tipidir.

B,C, D,E şıkkındaki sorular kapalı uçlu sorulardır. A şıkkındaki soru tipi açık uçlu soru tipidir.

CEVAP A

66. Paylaşırma becerisi daha çok gurupla psikolojik danışmada kullanılan bir beceridir. Psikolojik danışmanın gurup üyelerinden birinin daha önceki oturumlardan birinde anlattığı yaşantıları ve duygularıyla, diğer gurup üyelerinin yaşantı ve duyguları arasında benzer yanlara dikkat çekmesidir. Soruda şu an danışan ile geçen oturumda kendini açan Ebru'nun benzer duygulara sahip olması yönüne dikkat çekmiştir.

Bağlama ise, Bireyle psikolojik danışmada ya da gurupla psikolojik danışmada kullanılan; danışanın daha önceki oturumlarda anlattığı, yaşadığıyla ilgili o anda paylaştıkları arasında psikolojik danışmanın benzer bağlantılar kurup, bu benzerliği danışana ifade etmesidir.

CEVAP E

67. Etkileşim grupları Carl Rogers tarafından geliştirilen gruplardır. Kişisel gelişimi ve kişiler arası etkileşimin geliştirilmesini yaşantısal süreç aracılığıyla vurgulamayı amaçlayan gruptur. Bu bireyler psikolojik açıdan sağlıklı bireylerdir. Etkileşim grupları grup deneyimini yaşamak, kendisi hakkında daha fazla bilgi sahibi olmak ve grup sürecinden faydalanmak isteyen kişilerin katıldığı grup türüdür. Bu grupta etkileşim kişiler arası düzeyde cereyan eder. Bir başka deyişe empati grupları da denebilir.

Maraton grupları, Grup üyelerinin, üç-dört gün, liderli olarak sürekli toplanıp oluşturdukları psikolojik danışma gruplarıdır. Bu gruplar, özellikle Cuma akşamından toplanır, hafta sonunda da grup ortamında birlikte olurlar. Kendi yaşadıkları gerilimli ortamdan uzaklaşıp, başka bir ortama gelen üyeler, genellikle uyumaz. Grubun ara vermeksizin devamlı olması, üyelerin savunmalarının yıkılmasına neden olur. Böylece dirençler kırılır.

Destek ve kendine yardım gruplarında, grup üyeleri düzenli olarak bir araya gelmekte, duygu ve düşüncelerini paylaşmakta, birbirlerine yardımcı olmaya çalışmaktadırlar. Bu grupların en belirgin farkı grup liderinin bir alanda uzman kişi olmamasıdır

Görev, iş grupları, Bir işin yapılmasının amaçlandığı gruplardır. Daha çok endüstri kuruluşlarında rastlanır ve iş bittiğinde grup sona erer. Bu tür gruplarda, grup dinamiği söz konusudur; gruptaki güçlerden söz edilir; ancak, bu grupların terapötik özellikleri yoktur.

Psikoterapi grupları psikolojik danışma gruplarına benzemektedir. Ancak psikoterapi gruplarında ele alınan sorunlar daha ciddi olan duygusal ve davranışsal sorunlardır. Dolayısıyla psikoterapi grupları psikolojik sorun yaşayan danışanların katılımı ile gerçekleştirilir.

CEVAP A

68. Toplu Dosyadaki Gizlilik Düzeyleri

Birinci Düzey (Özlük bilgileri): Öğrencinin kimlik ve özlük bilgileridir. (soyadı, cinsiyeti, boyu, kilosu, açık beden kusurları) Bu bilgiler herkese açık ve paylaşılabilen bilgilerdir

İkinci Düzey (Bireysel genel bilgiler): Aile durumu (üvey vs. gelir durumu, bireyin akademik özgeçmişi, merak ve hobileri, geleceğe ilişkin planları vb. Bu bilgiler herkese açıklanamaz Ancak sosyal hizmet uzmanı, araştırmacı gibi profesyonel ve sorumlu kişilerle açıklanabilir

Üçüncü Düzey (Bireye özgü bilgiler): Sınıf içindeki başarı düzeyi, yönetici, öğretmen ve uzmanların öğrenciyeye tavsiyeleri ve uygulanan test sonuçları vb Bu bilgiler öğrencinin veya velinin onayı alınmadan verilemez

Dördüncü Düzey (Kişilik özelliklerine ilişkin bilgiler): Psikolojik inceleme, psikiyatrik muayene sonuçları, sağlık ve sosyal hizmet personelinin raporları, yasal inceleme sonuçları vb bilgilerdir. Bu bilgiler hiçbir şekilde aynen kelime kelimesine öğrenciyeye, ailesine veya başkasına verilemez. Bu bilgiler toplu dosyada yer almaz.

CEVAP A

69. Pelin arkadaşları tarafından entelektüel görünmek için, → saygı, statü ihtiyacı

Su operaya gitmediği zamanlarda eksikliğini hissettiği için, → estetik ihtiyacı

Ece ise arkadaş ortamına dahil olmak için operaya gitmektedir. → sevgi, ait olma ihtiyacı

CEVAP B

70. Anlamın kişiselleştirilmesi; danışanın duygusunun ve duyguya neden olan durumun olayın ifade edilmesidir.

Problemin kişiselleştirilmesi; danışanın yaşadığı bir problemin ve bu probleme ilişkin duygusunun ifade edildiği kişiselleştirmedir.

Amacın kişiselleştirilmesi; danışanın duygusunun ve bu duyguya neden olan olumsuz durumun ve danışanın amacının ifade edilmesidir.

Örnek amacın kişiselleştirilmesidir.

CEVAP C

71.

Bireysel Planlama

Öğrencilerin geleceklerini sağlıklı biçimde yönlendirmeler için planlarına yardım etme söz konusudur.

Faaliyetler;

- Bireyi tanıma
- Bilgi verme
- Yerleştirme
- İzleme

Etkinlikler;

- Bireysel görüşmeler
- Test yada ölçek kullanımı
- Testler sonucunda öğrencilerin bilgilendirilmesi

CEVAP B

72.

Ayıcık Taktiği

- Ayıcıklar için ilişki (+)
- Ayıcıklar için amaç (-)

Ayıcıklar sevmek için amaçlarından vazgeçen kişiliklerdir.

-----İyi Çocuk Eğilimi

CEVAP B

73. Çiftli mesaj: Olumsuz iletişim örneğidir. İki sözel mesajın birbiriyle çelişmesi ya da sözel bir mesajla sözel olmayan bir mesajın çelişmesi söz konusudur. Sözel olanla sözel olmayan mesajların çelişmesinde; mesajı yollayan kişinin söyledikleriyle, yaptıkları, mimikleri, ses tonu vb. çelişmeler görülür.

Arkadaş ortamında somut olarak oturan Melda'nın çok eğlenceli bir akşam demesi sözel ve sözel olmayan davranışların çelişmesini içermektedir.

CEVAP D

74. Ayarlayıcı İşlev

Rehberlik ilke ve anlayışının programa yansımalarıdır.

Rehberlik uzmanlarının "öğretim programcılarında" verdiği destek bu kapsamda değerlendirilir.

Öğrencilerin ilgi, yetenek ve gelişim özelliklerine göre;

- Eğitim programları
- Ders müfredatları
- Kurum mevzuatları

"Ayarlama" hizmetidir.

İlkokul müfredatında "soyut kavramalara" yer verilmesi ---- Ayarlayıcı İşlev

İlköğretim kurumları yönetmeliğinde ders ve teneffüs saatlerinin belirlenmesi ----Ayarlayıcı İşlev

Okulun şart ve özelliklerine göre okul rehberlik programı hazırlanması ---- Ayarlayıcı İşlev

CEVAP E

75. Özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin kaynaştırma programına dahil edilmesi için gerekli yönlendirme raporunu veren birim RAM özel eğitim bölümüdür.

CEVAP E